

GAZETA TRANSILVANIA

Biblioteca Universităţii

Redacţia: Bărbăntaş
PIAŞA LIBERTĂȚII BRAŞOV
Telefon 226
Abonament anual 200 lei
Pentru străinătate 500 lei
Anunţuri, reclame, după tarif

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare în fiecare zi de lucru

Guvernul vrea să oprească manifestaţia de
Duminecă a opoziţiei.

Se pare că el caută anume să sape tot mai
adânc prăpastia între Palat şi popor!!

Teama de popor

Am anunţat la timp că guvernul a luat, prin organele sale, măsuri ca populaţia dela sate să nu-şi poată părăsi comunele, dar mai ales să nu fie lăsată a merge în oraşe, fără anumite autorizaţii.

Din ziarele din Capitală aflăm acum că prefectii au primit ordine să raporteze zilnic ministerului de interne asupra stărei de spirite în judeţe şi asupra modului de aplicare a măsurilor luate cu privire la controlul celor ce voesc să circule între sate şi oraşe.

Nu ne putem închipui ca guvernul să fi recurs la astfel de măsuri, fără de nici un motiv. Iar dacă ne întrebăm, care să fie acest motiv; răspunsul nu poate fi decât unul singur: *temerea ce o are guvernul de popor, fapt prin care cărmuirea liberală recunoaşte pe faţă că poporul este împotriva ei.*

Tot poporul, ţara întreagă îndârjită de samavolnicile şi ilegalităţile actualului guvern, vede, în noua Constituţie liberală, jugul, pe care satrapia brătienistă caută să-l aşeze pe grumazii ţării. O văd şi o recunosc aceasta înşi-şi liberalii, cari, în disperarea lor, recurg la mijloace, ce nu numai că nu pot duce la scop, ci vor spori şi mai mult clocotul de nemulţumire şi îndârjire care fierbe în inima poporului.

În parlament toţi reprezentanţii aleşi de popor s'au ridicat împotriva Constituţiei liberale, aducând astfel guvernul şi majorităţile lui în nenorocita situaţie de a recurge la o măsură, care nu poate dovedi decât teama şi slăbiciunea celor ce se folosesc de ea: deputaţii opoziţiei sunt scoşi şi eschişi dela şedinţele parlamentare.

Faptul însă că spiritele la ţară se agită, este cea mai vie dovadă, că poporul este alături de aceştia din urmă şi că nu poate tolera, ca voinţa lui să fie atât de brusc batjocorită de către un guvern al cărui Parlament caută să elimineze cu totul din el, acele glasuri cari vorbesc în numele milioanei de cetăţeni:

Se înşeală Brătienii dacă cred că prin astfel de măsuri vor reuşi să impună ţării, ceea ce ţara întreagă nu vrea. Constituţia liberală va avea un singur rezultat: nemulţămirea împotriva ei, va uni întreg poporul, pentru ca numai umăr la umăr să ducă lupta să scuture şi să stărnească odată pentru totdeauna acele lanţuri cu cari Brătienii cred că mai poate fi încătuşată voinţa şi drepturile unui popor.

Căci oricât s'ar bizui oligarhia brătienistă pe tăria acestor lanţuri, ele se vor frânge şi se vor sfărâma în faţa puternicei legături dintre poporul terorizat la sate şi dintre reprezentanţii lui excluşi din Parlament.

Raportul forţelor, între cari se dă lupta, este un indiciu sigur al sfârşitului ei. Este uşor de stabilit a cui va fi biruinţa: de-o parte un guvern alături de majorităţile furtului de urne, iar de altă parte, minorităţile parlamentare, alături de milioanei de cetăţeni ai ţării.

Pregătiţi-vă deci, Brătienii, de-o prăbuşire, care va însemna sfârşitul partidului liberal!!!

Iridenta maghiară

Din Bratislava se comunică ziarului „Prager Presse“:

Se urmăreşte cu o deosebită atenţiune propaganda Iridentei maghiare din Komarno (Cehoslovacia), în legătură cu armele găsite în această localitate. Cercetările poliţiei oraşului scot la iveală zilnic noi rezultate. În Komarno a fost arestat funcţionarul oraşenesc Okolicsany în momentul când venia peste pod din Ungaria, unde mergea adeseori. S'au găsit asupra sa numeroase scrisori, în care se făcea amănunţit de multe persoane, cu deosebire de funcţionari ai oraşului Bratislava, cari stau în legătură cu Iridenta maghiară.

Okolicsany a fost predat direcţiunii poliţiei din Bratislava, care anchetează cazul. A mai fost arestat în Komarno funcţionarul judiciar Bodavy, în a că-

rui casă s'au găsit arme, deasemenea plutonierul de poliţie Matyás şi consilierul oraşenesc dr. Goebel, acuzaţi că ar fi păstrat arme în edificiul poliţiei oraşului.

Ploi şi inundaţiuni

Din toate părţile ţării sosesc ştiri îngrijitoare asupra inundaţiilor. Către Craiova circulaţia este suspendată: Oitul a ieşit din albie.

La Galaţi de asemenea sunt inundaţiuni. Pretinzi la şes şi în vecinătatea râurilor apele stau pe câmp în băltoace extraordinar de mari.

Nu se poate începe munca câmpului din cauza noroiului.

Ploile continuă în toată ţara.

„Partidul Român” din Jugoslavia

La 18 Martie a. c. au loc în Jugoslavia alegerile parlamentare, cari sunt considerate ca o etapă importantă în procesul de refacere şi consolidare a noului stat jugoslav. După ştirile cari ne sosesc din statul învecinat, alegerile nu vor fi tocmai liniştite şi nici nu se poate prevedea rezultatul lor, dat fiind, că populaţia din Jugoslavia este împărţită în numeroase partide, a căror număr trece peste 30. Căci nu trebuie uitat că pe lângă populaţia slavă din diferitele provincii şi de diferite colori politice, mai există în Jugoslavia numeroase unităţi naţionale neslave, precum sunt Românii, Ungarii, Şvabii, Nemţii, Italienii etc., cari se găsec azi sub stăpânire jugoslavă şi cari în ţinuturile, unde trăesc în masse mai compacte, au candidaţii lor naţionali, dar şi aceştia de diferite nuanţe politice.

Această fărâmiţare în fel de fel de partide, care în unele ţinuturi merge până la o adevărată atomizare, devotă o anumită nesiguranţă, căci ce-a fost nu mai este, ce-ar trebui să fie încă nu s'a înfăptuit pe deplin. Astfel lumea, cam neorientată, pipăie în dreapta şi stânga, se grupează şi regrupează, căutând forţe noi pentru a-şi exprima vederile şi aspiraţiunile politice.

Fraţii noştri rămaşi sub stăpânirea jugoslavă, credincioşi tradiţiei şi luptelor Partidului naţional român de pe timpul stăpânirii maghiare, păşesc în lupta electorală, deasemenea ca grupare aparte naţională independentă. Străşi în jurul steagului „Partidului Român” din regatul jugoslav, desfăşurat luna trecută la impozanta întrunire naţională ținută la Alibunar, ei au luat lupta pentru dobândirea a cinci mandate punând, precum se ştie, candidaţii proprii în cercurile Alibunar—Bseica-Albă, Beclherec, cercul şi oraşul Vârşet, Covacica—Covin şi cercul şi oraşul Panclova. Candidaţii „Partidului Român” sunt doi: avocat Dr. Aurel Novac, econom Vasile Banda

şi preoţii Alex. Guga, Ştefan Popa şi Gheorghe Şolic.

Reuşita candidaţilor români va fi asigurată, dacă Românii din cercurile amintite, unde locuiesc în masse compacte, vor merge mână în mână şi dacă autorităţile nu vor face prestunţi în favorul candidaţilor de naţionalitate slavă.

Legea electorală în vigoare în Jugoslavia dă drept de vot fiecărui bărbat, care până în ziua compunerii listei alegătorilor a împlinit 21 ani. Votarea e secretă şi se face pe comune, dacă în ele se găsec introduşi în listă cel puţin 800 alegători. Unde sunt sate mai mici, ele se vor uni la un loc, ca 800 alegători să voteze într'o singură comună. Interesant este şi modul de votare, care diferă dela cel uzitat la noi. Fiecare candidat de deputat are cutia proprie. Alegătorul după ce îi se arată cutiile, dându-i-se explicaţiile necesare, primeşte o bilă de gumă pe care o ia în mână dreaptă închizând mâna. Cu mâna făcută pumn, alegătorul trece dela cutie la cutie, va băga mâna în fiecare de-arândul, iar în cutia, care aparţine candidatului său, va deschide, mâna lăsând să-i cadă bila de gumă. Fiecare partid îşi are bărbatul de încredere, care e în drept să dea alegătorului îndrumările dorite. Biroul electoral este presidat de un judecător sau jurist. — Legea electorală este, prin urmare, clară şi simplă şi aplicată în mod cinstit — fără să se fure urnele—asigură secretul votului obştesc.

Urmărim cu un deosebit interes lupta electorală a fraţilor noştri din regatul învecinat, cu care ne leagă multe interese, şi dorim ca această primă luptă să fie o biruinţă a elementului românesc, biruinţă, care va contribui în măsură mare la respectarea drepturilor ce li-se cuvin Românilor, ca element de ordine şi disciplină, în noul stat jugoslav.

Declaraţiunile d-lui Toma Stelian

„Constituţia trebuie votată cu două treimi”.

Dintr'un interviu acordat ziarului „Presa”, reţinem următoarele:
Actualul parlament nu poate fi considerat de cât ca urmaşul Camerelor de revizuire de dinainte de război şi cu misiunea limitată la revizuirea articolelor precizate atunci. Şi, în acest caz, art. 128 din Constituţie e format; el cere imperios două treimi.

S'a prelin însă şi se va repeta din nou cu această ocaziune, că nu mai avem nici o Constituţie, şi că deci aceste adunări formează o Constituanta cu drept de a elabora o nouă Constituţie.

Cât de absurdă e această pretenţiune, se poate vedea, între altele, din următoarea consideraţiune decisivă. Noi n'am fost patru provincii româneşti, cari s'au unit pentru a forma o Românie; am avut un Regat român, cu Constituţia lui; şi la acest Regat s'au alipit trei provincii româneşti pentru a forma România întregită.

Constituţia acestui Regat n'a fost abrogată; ea se aplică şi azi. Pe ea au jurat toate guvernele cari s'au perindat, inclusiv guvernul fraţilor ardeleni, şi cel actual, al d-lui Brătianu. Pe ea jură toţi funcţionarii Statului.

Dar, chiar dacă s'ar considera că acea Constituţie trebuie înlocuită cu alta nouă, încă, bunul simţ, raţiunea şi analogia, arată că un aşezământ politic așa de

însemnat nu poate fi votat de cât cu două treimi. În adevăr, dreptul nostru constituţional (Constituţia actuală) cere formal două treimi pentru revizuirea numai a unor dispoziţiuni constituţionale; raţiunea spune că cu mai mult cuvânt cele două treimi trebuie cerute, când e vorba de întocmirea întregii Constituţiuni!

Afară de aceasta chiar în proiectul de Constituţiune s'a stipulat, ca o garanţie, majoritatea de două treimi, pentru unele legi ordinare. Cum s'ar putea deci înţelege ca acelaş parlament să poată vota legea fundamentală cu o simplă majoritate?

Dar, vă rog să nu pierdeţi din vedere că acestea sunt raţionamente şi consideraţiuni bune pentru oameni, cari au respectul dreptului şi al raţiunii, şi că guvernarea actuală nu se preocupă de asemenea nimicuri. Odată angajată pe povârnişul pe care alunecă cu atâta înjeală, e, sigur, că nu se va putea oprî în drum, ci va aluneca până jos de tot, pentru a muri în mocirlă.

Contele Apponyi, reîntors din San-Sebastian, unde s'a întâlnit cu exregina Zita, a desmintit în faţa ziaristilor din Budapesta ştirile despre o pretinsă proclamare pe care exregina ar voi să adreseze către poporul maghiar. O acţiune politică legitimă n'are nici cea mai mică actualitate. Regina Zita — a încheiat Apponyi — ştie mai bine ca oricare, că în împrejurările actuale extrem de grele ale Ungariei, trebuie evitat totul ce-ar putea periclita liniştea.

din închisoarea parchetului din Cluj. A doua conferință a „Asociației prof. secundari” este închinată lui Pasteur și are loc azi Vineri, 16 Martie orele 6 1/2, precis în Aula Liceului „Andrei Șaguna”. Distinsul medic d-l dr. D. Oprescu va vorbi despre „Pasteuri și lumea nouă”.

În Brașov aceasta-i prima comemorare a ilustrului savant francez, un mare binefacător, prin descoperirile sale științifice, al omeniei; — și nu e prea de vreme. Toate centrele civilizate, toate instituțiile culturale și-au îndeplinit datoria ploasei amintiri, încă mai de mult.

O dovadă de solidaritate umană, o dovadă de preocupări serioase înseamnă pentru orice om cult prezența la această comemorare. Așteptăm această dovadă din partea publicului românesc din Brașov.

Adunarea generală a Casinei. Se aduce la cunoștința onor. membri ai Casinei Române, din loc, că Duminecă, 18 Martie a. c., stil nou, ora 4 p. m. va avea loc în localul Casinei Adunarea generală a membrilor ei, în vederea încheierii unui an de gestiune a comitetului și a alegerii unui nou comitet.

Onor. membri sunt rugați să participe în număr cât mai mare. Secretar P. I. Teodorescu.

Farmacii de serviciu: În timpul de 17-31 Martie a. c. vor face serviciu peste amiază, noapte și în Dumineci farmaciile: E. Jekelius „la Speranța” din str. Porții No. 23 și V. Klein „la Coroana de aur” din str. Caterinei No. 7.

Odată scăpați, bandiții au început din nou să terorizeze Hueciul. În comuna Teaca au jefuit erl complet pe un satean.

Exprimăm și pe această cale respectuoasele noastre mulțumiri autorităților bisericești, militare și civile, societăților și tuturor P. T. cunoscuți și prietini, cari au binevoit a ne consola și a da titimul onor neuitatului nostru defunct + preotul Iosif Maximilian.

Brașov, la 15 Martie 1923.
Indurerata familie.

Vești din lumea mare

Pe jos în jurul pământului. Ziaristul A. Fiala din Praga împreună cu antropologul F. Machac vor pleca la începutul lunii Maiu din Praga, pentru a face pe jos incunjurul pământului în scop de studii.

Boala somnului bântuie în Newyork. Începând din 1 Ianuarie s'au declarat 260 cazuri, dintre cari 112 cu sfârșit letal.

Un butoiu uriaș. O fabrică din Baden a construit un butoiu pentru vin de 2500 hectolitri, având o înălțime de 6 1/2 metri și o lungime de 7 1/2 metri. Acest butoiu uriaș întrece cu 300 hectolitri ce-lebrul butoiu din Heidelberg.

Un nou fenomen șahist. Ziarul „Matin” înregistrează știrea că în lumea șahistă dela Paris face senzație tinărul Aristide Grommer, în vârstă de deabia 13 ani. Jucând de-odată cu 20 șahiști de reputație — scrie „Matin” — Aristide Grommer făcea trăsăturile la cele 20 table de șah în timp de 1 1/2 minute. La nici o tablă de șah nu zăbovea mai mult

decât 15-20 secunde. După 3 ore: a câștigat 15 partii din 20. Patru jocuri au rămas remis, numai un singur jucător a triumfat, dar „a rămas modest, căci l-au trecut sudorile” — adaugă „Matin”.

Cinema-Apollo

(Teatrul Național)

Vineri, în 16 și Sâmbătă 17 Martie

Floarea Reginei

dramă în 5 acte. În rolul principal LOTTE NEUMANN. 1-2

Indureratii părinți Laura Lemeny și Dr. Ioan Lemeny anunță tuturor rudelor, prietenilor și cunoscuților încetarea din viață a iubitei lor copilice

Eugenia-Afrodita,

în vârstă de 10 luni. Înormântarea va avea loc, din casa proprie, Livada Poștei 20, mâine, Sâmbătă, la ora 3 1/2 d. a. Brașov, 16/III 1923.

„MICA”

Societate Anonimă Română Minieră

CONVOCARI

Se aduce la cunoștința d-lor acționari că Consiliul de Administrație, în ședința din 26 Februarie a. c., a decis convocarea Adunării Generale Ordinare care va avea loc în ziua de Sâmbătă, 17 Martie a. c., ora 11 a. m., la sediul Societății din strada Romană No. 24.

- Ordinea de zi este următoarea:
1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și raportul Cenzorilor pe exercițiul 1922.
 2. Aprobarea Bilanțului și Contului de profit și pierdere, descărcarea Consiliului de Administrație și Direcțiunii de gestiunea anului 1922;
 3. Distribuirea beneficiului conform propunerii Consiliului de Administrație;
 4. Ratificarea cooptărilor;
 5. Modificarea articolelor 4 și 5 din Statute;
 6. Alegerea a 5 Cenzori și 5 Cenzori-supleanți;

7. Fixarea jetoanelor de prezență membrilor Consiliului de Administrație și Cenzorilor.

Pentru a lua parte la această Adunare, domniile acționari sunt obligați să depună acțiunile d-lor la sediul Societății cu cel puțin 5 zile, libere înainte de data fixată mai sus.

D-nii acționari, cari se prezintă prin procură, conform art. 30 din Statute, sunt obligați să depună aceste procuri la sediul Societății cu 5 zile înainte de adunare.

Dacă Adunarea Generală nu va întruni voturile necesare conform Statutelelor pentru a delibera și hotărî, ordinea de zi de mai sus se va amâna pentru ziua de 24 Martie a. c., când va delibera și hotărî cu ori-care ar fi partea de capital reprezentat.

Consiliul de Administrație.

ACTIV Bilanțul general încheiat la 31 Decembrie 1922 PASIV

ACTIV				PASIV			
		Lei	B			Lei	B
Casa, numerar și disponibil la bănci			27,402,570	41	Capital		26,000,000
Abționari, emisiunea II-a			24,350		Fond de rezervă		1,330,466
Efecte publice și acțiuni			8,476,176	80	Fond de prevedere pentru ajutorul Personalului		151,107
Concesiuni de Cariere de Mica	698,000	—			Fond pentru impozite		3,000,000
Secțiunea Exploatării Minelor de Aur și cărbuni din Brad	9,000,000	—			Diverși Creditori	8,766,270	97
Concesiuni și Permise de Expl. achiziționate în cursul anului 1922	5,828,000	15,526,000			Dividende pentru 1920 și 1921	70,235	50
Concesiuni de păduri		1,228,745			Sarcini hipotecare asupra imobilelor	574,280	99
Conces. Expl. Carierei de piatră	1,800,000	—			Cont Transitoriu cu Secțiunea Exploatării Minelor de Aur și Cărbuni din Brad		16,141,294
Amortizare	200,000	1,600,000	18,354,745		Profit și Pierdere		
Imobile București	14,163,502	—			Beneficiul reportat din exercițiul 1921	9,756	58
Amortizare	863,502	13,300,000			Beneficiul net al exercițiului 1922	20,358,704	59
Imobile Voineasca (Magazii bărci)	303,405	40					
Amortizare	151,705	40	151,700				
Imobile Brad	257,670	46					
Amortizare	25,770	46	231,000	13,683,900			
Mobilier	281,046	75					
Amortizare	281,046	75					
Inventarul Exploatării Voineasca	110,926	71					
Amortizare	43,474	80					
Garanții depuse							
Diverși debitori							
Aur și Argint în lingouri	2,589,202	—					
Mică brută și prelucrată	202,000	—					
Automobile	310,000	—					
Uzajul	140,000	—					
			76,202,116	72			76,202,116

CONTURI DE ORDINE ȘI EVIDENTE

		Lei	B			Lei	B
Garanții Statuare		585,000		Deponenți de Garanții Statuare		585,000	
Efecte în Garanții		100,000		Deponenți de Efecte în Garanție		100,000	
Efecte în depozit liber		237,000		Deponenți de Efecte depozit liber		237,000	
Efecte în depozit liber la bănci		2,169,500		Deponenți de Efecte depozit liber		2,169,500	
		3,091,500				3,091,500	

Președintele Consiliului de Administrație, General Al. Averescu
 Director General, Ing. I. Gigurtu
 Șeful Contabilității, R. Ed. Bubneck
 Verificat și găsit conform cu registrele: Cenzori: Al. Apostolu, Th. Deleanu, H. Gucker, Dr. E. Micșunescu, Dr. M. Zahareanu.

CONTUL PROFIT & PIERDERE

Încheiat la 31 Decembrie 1922

DEBIT		CREDIT					
		Lei	B			Lei	B
Redevența Voineasca		460,000		Report din Exercițiul 1921		9,756	58
Cheltuieli Generale de exploatare, salarii, impozite, întreținerea imobilelor, etc.		2,730,341	99	Beneficii din exploatarea minelor și diverse beneficii		25,979,111	24
Amortismente		2,430,064	66				
Beneficiul net pr. 1922		20,368,461	17				
		25,988,867	82			25,988,867	82

Președintele Consiliului de Administrație, General Al. Averescu
 Director General, Ing. I. Gigurtu
 Șeful Contabilității, R. Ed. Bubneck
 Verificat și găsit conform registrelor: Cenzori: Al. Apostolu, Th. Deleanu, H. Gucker, Dr. E. Micșunescu, Dr. M. Zahareanu.